

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljajhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

NYILTTÉRBE minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmenték szerint egy négyszög-
centim. után 8 fill. — Allandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Ami az élet.

— febr. 25.

Kelet felől fekete hírek jönnek. Ujból odaáll az emberiség elé a garázda veszedelem és mindennél irtózatosabban vág rendet az élő, eleven sorokban. Mandsuriában urrá lett a pestis s kilométert lépő lábakkal siet nyugat felé. Nehány soros csak a hír és untig elég ahhoz, hogy ijedten vesse az északi határ felé a tekinteteit Zemplénnégye. És meg kell látnunk a magunk egészségügyének ezer nyomorúságát.

Mert ezer sebből vérzik a magyar egészségügy. Különösen most rikitóak a bajok, mert rossz volt a télünk az idén. A folytonosan változó időjárás bőven termi a betegségeket. Nemcsak a rendes téli járványok vannak elterjedve az országban, úgy, hogy sok helyütt az iskolákat is bezárták. Hanem feltűnő módon uralkodik az influenza is, ha nem is rombol olyan kegyetlenül, mint első fellépése éveiben.

Nehéz sor a beteg ember dolga, mivel hogy ha az embernek keze, vagy a lába törik el, azt pompásan helyrehozzák megint. De ha belül bujkál a baj valahol, akkor már a tapasztalt orvos is csak hosszabb megfigyelés után ismeri föl a lapangó nyavalyát. Azért jó a városi embernek a helyzete. Van orvos, van patika kéznél. Sok helyütt még kórház is, ahol megfelelően kezelik és ápolják. De faluhelyen legtöbbször sulyos

állapotok vannak. Még járási székhelyeken se kapnak orvost fél napon belül, mert kint kell neki járnia a kerületében. Valósággal lehetetlen, hogy a világ legképzettebb orvosa is helyesen tudjon kezelni minden beteget ilyen viszonyok között. Városi családoknál ott van a lázmérő. Intelligens emberek olyan megfigyelésekkel támogatják az orvost, hogy ezek alapján könnyű a baj megállapítása. De falun, a nép körében, még azt sem veszik észre, hogy láza van a betegnek. Ha nyög szegény, hát megsajnálják. Ha meghal, hát megsiratják.

Arról persze nem lehet statisztikát írni, hogy hány ember pusztul el évente ilyen formán Magyarországon, főleg hány gyerek? Rettenetes statisztika volna az. Egy háború nem emészt föl annyi életet. Igazán kellene már ebben a tekintetben valami gyökeres intézkedés. Ezt pedig nem lehet másképp megcsinálni, csak államosítás által. Az államnak kellene gondoskodni arról, hogy bizonyos számú lakosságra föltétlenül jusson egy-egy orvos. Az állások jövedelmezőségét is biztosíthatná az állam a kezelési díjak megszabásával, amiket szükség esetén az állam be is hajtatna.

Más intézkedések is szükségesek. Az államot is támogatni kell. Az egészségügytől végig kellene tanítani a középiskola minden osztályában. Megéri azt a heti egy-két órát, hogy az intelligens középosztály ismeri majd testi szervezetét, óvakodik mindentől, amivel kárt tehet magá-

ban. Még morális felfogása is tisztul ezáltal. Nem egyszer segíthet is azokon, akiknek nem jutott az a szerencse, hogy ebben a fontos tudományban ismereteket szerezzenek.

Általában a népjólét előmozdításában a nép egészségének biztosítása igen fontos tényező. Van ugyanis már néhány intézkedés, történt egy-két bátorítatlan lépés ebben az irányban. De ez még mind kevés, mind gyöngye félrendszerű ahhoz, hogy milliók jóvalta biztosítva legyen általa. Egyetemesen kiható, az egész országra kiterjedő rendszernek kell életbe lépnie hogy ennek a fontos feladatnak megfelelhessünk. Egészséges fajtól várhatunk csak komoly munkát. Jól berendezett állam várhat csak polgáraitól föltétlen tiszteletet. Ha Magyarország ebben a tekintetben is modern állammá tud emelkedni, akkor egyrészt szeméreméje és vonzó ereje a keleti államokkal, főleg a Balkánnal szemben emelkedni fog. A nyugati tőke pedig szívesebben bocsájtkozik itt ipari és mezőgazdasági vállalkozásokba.

A nép egészsége tehát nemcsak humánus, hanem gazdasági szempontból is fontos feladat. Megvédése a nemzeti politikának egyik sarkalatos pontja kell, hogy legyen.

S különösen sok a tennivalója e téren Sátoraljajhelynek. A vízvezetékünk meg van — az alfája minden egészséges állapotnak — de késik hosszan, évek óta a csatornázás. Már pe-

dig anélkül a vízvezeték csak félmunka. Nincs egy parkunk, nincs egy üdülőhelyünk. A Torzsás kívül esik a városi forgalmon, hiába való hát minden munka, mely a Torzsásban akarja életre konstruálni a közeljövő népkertjét. A Dianna meg egyenes paródiája mindannak, amit a park, az üdülőkert jelent. Elhanyagolt, rendezetlen s ami a legfőbb bűne, minden fertőzésre alkalmas. — Esztendőnk óta sürgetjük a mentőszolgálat megépítését és a jóakaratu biztatásoknál tovább még nem jutottunk.

Csupa rikitó szin Sátoraljajhely fotográfiájáról. Pedig hát a legfőbb ideje volna, hogy komolyan hozzá lássunk az egészségügyi mizériák orvoslásához. Nagyon szomorú képet mutatnak e téren a magyar állapotok. — Korszakos s a jelentőségében századokra szóló munka vár a magyarságra s nekünk is ki kell majd bőségesen vennünk a részünket ebből a munkából. Mert megdönthetetlenül nehezedik ránk az igazság: az egészség — az élet.

Magyar dolgok.

„Bodrogköz az új évben.”

— febr. 24.

E cím alatt írtam a Zemplén számára egy cikket. Ugyancsak a Zemplén febr. 18. számában Bencsik István főszolgabíró ur hosszabban foglalkozik közleményemmel. Megvallom, nem volt szándékom polemikát provokálni. Mert a polemia is olyan,

Ezen általános részek után térjünk át a Tisza folyó megismertetésére. A Tisza hazánk északi részén a máramarosi havasokban ered. Két forráspatakja van: és pedig a Fekete és a Fehér-Tisza. A Tisza igazi forráspatakjának a Fekete-Tiszát tekinthetjük. A Fekete-Tisza forrásához könnyebben eljuthatunk, mert egészen Körösmezőig vasuton mehetünk s onnan már csak jó 20 km.-nyi erős hegyi utnak kell szemébe néznünk és elérjük a Fekete-Tisza forrását. A Fehér-Tisza forrásához sokkal nehezebb eljutni, de viszont a turistát fáradtságáért több természeti szépség kárpótolja. A két forráspatak Tiszaköz község mellett egyesül. A Tisza ezután is szűk völgyben, nagy lejtése folytán rohanva folyik tovább. Máramarosziget mellett kezd a Tisza völgye kissé szélesedni és medrének lejtése csökkenni. A Tisza ezután egyre szélesedő völgyben halad, míg nem Nagyszőlős mellett Ugocsa vármegye területén kieri a Nagyalföld síkjára. Ezután a Tiszának csupán a jobb, azaz az északi oldalán láthatunk kisebb-nagyobb távolságban hegyes-halmos vidékeket s utoljára lejtése vármegyénk területén csapódik a Tisza hegynek, t. i. a tokaji Nagyhegynek

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A Tisza.

Részlet a folyó hó 26-án a szabad lyceumban „A Tisza és környéke” c. vetített képekkel tartandó előadásból.

A Tisza a legmagyarabb folyó, mert hazánk területén a máramarosi havasokban ered és hazánk területén ér véget, Tittel mellett beleömlve a Dunába.

A Tisza folyóról lévén szó, hogy azt a valójában megismerhessük, ki kell terjeszkednünk általában a folyóvizek keletkezésére és pedig kiindulva abból, hogy mi történik a földünk felületére aláeső esővízzel? A földünk felületére aláhullott esővíz egy része azonnal elpárolog, tehát ismét visszatér a levegőbe, egy része a felületet borító növényzetbe szívárog és azt táplálja, egy része a földbe szívárog és a megmaradt rész, amely tehát sem elpárologni s így a levegőbe visszajutni, sem a növényzetbe, illetve a talajba beszívárogni nem képes, a felületen annak lejtését követve kisebb-nagyobb erekben lefolyik. Több ér egyesüléséből keletkezik a csermely,

több ér és csermely egyesüléséből keletkezett nagyobb csermelyt nevezzük patakknak, több ér, csermely és patak egyesüléséből keletkezett nagyobb patakot nevezzük folyónak és a nagyobb folyókat folyamoknak. Hazánk folyói közül csupán a Dunát tekinthetjük folyamnak.

Az esővíznek az a része, amely a talajba beszívárog kisebb-nagyobb utat megtéve, mint forrás bukkan a felszínre. A források vízből is egy-egy ér keletkezik. Ezek az erek azonban különböznek azoktól, amelyek az esővízből keletkeznek, amennyiben a források majdnem állandóan szolgáltatók vizet a vizükből keletkezett ereknek, míg az esővízből keletkezett erekben csak addig van víz, amíg az eső esik, illetve az eső után csak rövid ideig. Egy folyó vagy patak forrásai közül azt, amely a folyó vagy a patak torkolatától a legtávolabb van, a folyó vagy a patak forrásának, eredetének és azt az eret, amelyet ez a forrás táplál, főérnek nevezzük.

A folyók és patakok vízének a sebességét megfigyelve, megállapíthatjuk azt, hogy egyik folyónak, illet. patakknak a víze gyorsabban folyik, mint a másik folyóé, illet. pataké. Nem lesz tehát érdektelen megállá-

pítani azt, hogy mitől függ a folyóvizek sebessége. Ha megfigyeljük a Ronyva és a Zsolyomkapatakat és pedig akkor, amikor a két patakban megközelítőleg egyenlő mennyiségű víz folyik, megállapíthatjuk, hogy a Zsolyomkapatakban sokkal gyorsabban folyik víz, mint a Ronyvában. Oka pedig ennek az, hogy Zsolyomkapatak medrének a lejtése jóval nagyobb, mint a Ronyva medréé. Viszont, hogyha a Ronyvát megfigyeljük közép és nagyvíz idején, úgy megállapíthatjuk azt, hogy víze nagyvíz idején jóval gyorsabban folyik, mint középvíz idején. Tehát a folyóvíz sebessége függ a meder lejtésétől és a vízmenyiségtől.

A folyóvizeknek felső, közép és alsó szakaszát szoktuk megkülönböztetni. A felső szakasz legtöbbször hegyes területre esik s a nagy lejtésű mederben a víz rohanva halad. A középső szakaszban a folyó vagy szélesebb völgyben, vagy pedig már sík területen a meder lejtőjének rohamos csökkenése folytán közepes sebességgel halad. Végre az alsó szakaszban a meder igen csekély lejtésű síkságon haladva, rendes víz-állásakor igen csekély sebességgel halad tovább.

mint a bodrogközi utak kátyuja, a közügy szekere könnyen megfeneklik benne. Válaszolnom kell mégis, mert tisztelt barátomnak, szerintem sokban nincs igaza, de sajnos, közleménye nem is kifogástalanul tárgyilagos.

(Miben nincs igaza?)

Cikkemnek célja csupán az volt, hogy rámutassak a bajokra s kifejezzem a három tényező: a közönység, az első és másodfoku hatóság együttműködésének a szükségességét. Felelősek a múltért, pótolják ki a jövőben együttes erővel mulasztásait. Arra igazán nem nagy súlyt helyeztem, hogy a három tényező közül, ki mily mértékben felelős? A főszolgabíró ur pedig éppen a felelősség mértéke ellen való tiltakozást tartja szükségesnek. — Kifejteni igyekszik, hogy az elsőfoku hatóság, amelyet ő személyesít, ez idő szerint a legcsekélyebb mértékben felelős.

Az állítás maga nem lep meg, mert emberi szempontból érthető, hogy mindenki magát védi. Ugyanezt tapasztaltam, mikor a felsőbb fórumnál kerestem e kérdésben igazságot. Azt felelték, hogy a főszolgabíró felelős elsősorban. A közönység hangulata pedig az, hogy ott, ahol a hatóságok nem tevékenykednek, a közönység hiába járul hozzá munkával és pénzzel az utépítéshez.

Meglep azonban a megokolás, a melylyel tisztelt barátom a szolgabírói hivatal felelőtlenségét bizonyítani igyekszik. Szerinte a közönység példátlan indolenciájával szemben tehetetlen a hatóság. A községi előjáróságok hanyagsága, az uti bizottságok téltensége gátolja a főszolgabíró sikeres működését.

Hát miben áll, tisztelt barátom, a szolgabírói hivatalnak, illetve a főszolgabírónak a tevékenysége a közutak adminisztrációja terén? Nem-e éppen abban, hogy a rendelkezésére álló hatalommal és iurisdikcióval, ha kell végrehajtóval, csendőrrrel kényszerítse az indolens közönységet saját jól felfogott érdekében köteleességét teljesíteni. Hiszen a közmunka éppen olyan közteher, akár az adó?

A mulasztó községi előjáróságokkal szemben nincs-e meg a főszolgabírónak a leghatályosabb fegyelmi joga? Hivatkozhat-e egy hivatalfőnök arra, hogy a törvénynek nem tud érvényt szerezni, mert alantaisai nem engedelmessékednek?

Az 1890. évi I. t.-c. 42. szakasza még különösen megadja azt a jogot a főszolgabírónak, hogy a mulasztó község terhére intézkedhessék és a felmerült költségeket közigazgatási uton behajtassa.

Azt írja tisztelt barátom, hogy

a lábát. Tokajtól a Tisza egyre jobban eltávolodik a hegyes-halmos vidéktől és a végtelen rónán lomha lassúsággal halad Titeig, ahol beleömlik a Dunába.

A Tiszának Mármaroszigetig terjedő szakaszát tekinthetjük felsőszakasznak, Mármaroszigettől Nagyszőlősi közepsőszakasznak és innen már egészen torkolatáig alsőszakasznak. A Tiszának tehát az alsőszakasza a középső és felsőhöz arányitva igen hosszú.

A Tisza utjának több mint 2/3 részét a Nagyalföldön teszi meg s ennek folytán, amikor a Tiszáról van szó, nem hagyhatjuk említés nélkül a Nagyalföldet sem, minthogy ez a Tisza egyéniségének kifejlődésénél legfontosabb tényezőként hatott közre. A Nagyalföld csekély lejtése okozza azt, hogy a Tiszának közönseges vizsgálás mellett oly lassu a folyása. Legtöbbnyire tehát nyugodt, csendes a Tisza. Olyan, mint amilyen a maga a Nagyalföld. De amint a Nagyalföld csöndes nyugalmát nagy erővel tomboló viharok váltják fel: úgy a Tisza is, amikor hirtelen megárad, olyan mint egy tenger és úgy rohan, mintha a világot akarná elnyelni.

Dr. Visegrádi János.

minden energiája kárba veszett és nem tudta elérni, hogy a képviselőtestületek a közmunka váltásárákat a piaci viszonyoknak megfelelően felemeljék.

Hiszen az 1890. évi I. t.-c. 49. §-a jogot ad arra, hogy a képviselőtestületeknek a váltásösszegre vonatkozó határozatát az alispánhoz és közigazgatási bizottsághoz megfelelőbezní lehessen.

Az uti bizottságoknak az elnöke a főszolgabíró. A törvény szerint csak saját felelősségére jelölhet ki más maga helyett.

Ugy hiszem én is uti bizottsági tag vagyok, tehát tudom, hogy az uti bizottságok rendszerint egy évben egyszer, a közmunka — leszámolás és előirányzat idején voltak eddig akcióban. De hiszen ezek az utibizottságok nem automatice működnek, de mindenkor csak az elnök meghívására és vezetése alatt fejthetnek ki működést. Kérdés tehát, hogy a hivatott elnök felszólításai, sürgetései dacára sem működtek-e? Ha pedig az uti bizottságok nem működtek, akkor azok elnöke sem fejthetett ki tevékenységet?

Ha a köprizmák az uttesten évekig berakatlanul állanak, az kétségtelenül a községi előjáróság mulasztása. Ha a közmunka összeírások későn és hiányosan érkeznek be, ez közvetlenül szintén a községi közegek hanyagsága. Ha a „kisiró felügyelete alatt” rakják be iskolás gyermekek a kihordott kőanyagot úgy, hogy az utat használni lehetetlen, ez is végső fokban a községi bíró hibája. A hátralékok behajtásáról gondoskodni, a késedelmes tartozókat közmunka lerovására kényszeríteni szintén a község előjáróságának feladata volna.

De a közönység talán még sem kényszerítheti az előjáróságot kötelessége teljesítésére, sem pedig fel nem függesztheti, fegyelmileg nem büntetheti. Ez csak a felettes hatóságok: a szolgabíró hivatalnak joga és kötelessége lehet.

Tehát itt csak két eset képzelhető:

(A két eshetőség.)

Vagy beismeri a főszolgabíró ur, hogy rendelkezésére álló összes eszközök alkalmazása dacára sem tudta megtörni a közönység vétkes indolenciáját, a községi előjáróságok hanyagságát és az utibizottságok téltenségét.

Ez esetben konstatálnuk kell, hogy ez a járási adminisztráció teljes csődje.

Vagy pedig megengedi azt a főszolgabíró ur, hogy minden személyeskedés nélkül valaki azt állithassa, hogy némi mulasztások a szolgabírói hivatalt is terhelik, mert azért volt hanyag a közönység, azért nem tett eleget köteleességének az előjáróság, az utibizottság, mert nem kellő eréllyel kényszerítették arra.

Ebben az esetben pedig kár volt egy igaz állítás ellen, amelynek csak a közjó volt a célja, olyan eréllyesen tiltakozni.

Hogyan kívánja azt bizonyítani a tisztelt főszolgabíró ur, mint köztisztviselő, egy hírlapi közlemény során, hogy hivatala mindenkor megtette köteleességét, tehát a felelősség csak másokat terhelhet?

Engedjen meg a tisztelt barátom, de csak eredményekre vagy aktának lehet e tekintetben döntő súlyuk. Különbösen sem az a cél talán, hogy engemet kapacitáljon, de minden maradjon úgy, ahogyan volt.

Am forduljon a tisztelt főszolgabíró ur meggyőző argumentumaival az alispáni hivatalhoz és fejtse ki ott, hogy tévednek, mikor azt állítják, hogy a Bodrogközön a közutak adminisztrációja terén a főszolgabíró mulasztás terhel. Bizonyítsa be ott, hogy helytelenül jártak el, mikor a törvényhatóság rendes költségvetésében a Bodrogköz két vicinális útjára felvett 900 korona segélyösszeget

azért nem adták ki, mert a főszolgabíró költségelőirányzatot be nem küldött, vagy pedig nem helyesen küldte be. Ennek legalább reális haszna lesz, mert a jobban informált alispán ki fogja utalni a több évig visszatartott segélyösszeget s közben meggyőződik arról, hogy a főszolgabíró semmimű mulasztás nem terheli, ami viszont talán a közönységet is meg fogja nyugtatni és majd önmagában fogja keresni a hibát a jövőben.

(Mi nem tárgyilagos?)

Az én tisztelt barátom jónak látta, hogy éppen az én privát ügyeimmet hozza fel példaként annak bizonyítására, hogy a közönység indolenciája az oka mindennek.

Egy másik helyen pedig működésemet, amelyet az utak érdekében egy ideig kifejtettem, argumentumul használja fel, megjegyezvén, hogy ime én sem tudtam különös eredményeket elérni.

Tisztelt barátomnak, akit különben jóízűsüri uriembernek ismerem, ezeket a személyes célzásait csakis annak tulajdoníthatom, hogy az én képzeltem támadásomat ezzel a „rámolvasással” akarta visszavágni.

Ime tehát igazam volt, mikor első cikkemben azt írtam, hogy lehetetlen a közügyekben tevékenykedni, ha a tisztviselők minden jogos és objektív kritikát, mintha személyes sértés érte volna őket, utasítanak vissza. De ezért sok minden nem halad. Állításai azonban nemcsak hogy személyes élűek, de alapos tévedésen is alapulnak.

Ha én a közutak ügyében működést kifejtettem, mindenekelőtt azt saját jószántomból, privát passzióból tettem. Jogos kritika tárgyát tehát nem képezheti. Legkevesebbé jól hangzó a nyilvánosság előtt való kritika éppen a tisztelt főszolgabíró urtól, mert a közérdekek kivül éppen neki óhajtottam úgy, ahogy segítségére lenni működésemmel.

De jól tudja azt is tisztelt barátom, hogy nekem egyéb köteleességeim is voltak s nem szentelhettem magamat kizárólag ennek a célnak. Azt pedig valószínűleg nem is gondolta, hogy én fogataimon állandóan az utakat bejárva, fizetés és utiátalány nélkül el fogom végezni a főszolgabíró, az utmester, a községi előjáróságok dolgát egymagam. — Mivel pedig csak időnként foglalkoztam e kérdéssel és fegyelmi hatalmam nem volt, hogy a mulasztó közegeket büntessem, csak egy igen csekély részét a feladatoknak vállalhattam magamra, a többit végezték a rendes tisztviselők.

Talán természetes, hogy így az én működésemhez rendkívüli eredmények nem fűződhettek. Hogy pedig valamennyi haladás mégis volt, készséggel megmutatom, tisztelt barátomnak, bármikor, ha irattárában erre nekem módot nyújt.

(Az én gazdaságom.)

Gazdaságom pedig úgy, mint a főszolgabíró ur járásában a többi, mindég leróttá közmunka kötelezettségét. Véke rövid megszakítással 1888. óta bérben van s szerződésünk szerint mindig a bérlők voltak kötelesek a közmunka lerovására. Azt már a főszolgabíró ur tudhatja, hogy behajtották-e rajtuk?

1903-ig az Eszenke tanyán igás erő nem volt és így nem volt közmunka alap. 1903. óta az ottani igás erő után senki sem rótt ki közmunkát, nem is követelték tőlem, tehát meg sem válhattam. Különálló tanya ez, nem érinti közut.

Miután az egész Véke község megváltja közmunkáját, a csikoskai szőlőgazdaságom három igás fogata után én is váltást fogok fizetni. Ez a tényállás!

De ha a főszolgabíró ur akár az én, akár a bérlőim közmunka lerovását kifogásolta, miért nem tette ezt eddig hivatalosan szóvá? Talán barátságából, kiméletből irántam? Nem

hinném, hogy csak hírlapi felszólalásom adhattott volna okot arra, hogy a Zemplén hasábjain felpanaszolja azt, amire barátságából szemet hunyt.

Vagy talán azért sorolta elő ezeket az adatokat, hogy figyelmeztessen arra, hogy „ne kevélykedjünk azzal a nagy fizetéssel”? Ezt, szerencsére, többes számban írja, de azt, hogy én 36 korona közmunka váltás után mit sem követelhetek, már egyenesen nekem mondja.

Hát ez nagyon szomorú dolog, tisztelt főszolgabíró barátom!

Először is azt, hogy „aki fizet, az követelhet” én semmiáron sem csak a közmunka kötelesekre értettem. De igenis értettem arra, hogy az adófizető, akinek adójából fizetik az általa választott tisztviselőket joggal megkövetelheti, hogy azok őt jogos érdekeiben, törvény által biztosított igényeiben kifogástalanul kiszolgálják.

Joga van követelni az adófizető polgárnak, hogy a köztisztviselők mulasztásából reá semmiféle hátrány vagy kár ne hárulhasson.

Követelheti pedig ezt tekintet nélkül arra, hogy mennyi a közterhe, bármily kevés adót fizet. Nem a fizetett összeg nagysága döntő arra nézve, hogy jogállamban valaki jogot élvezzen és jogszolgáltatást követelhesse.

Kár volt tehát, a tisztelt főszolgabíró urnak, felszólalásom erkölcsi súlyának csökkentésére odavetni, hogy én 36 korona fizetése után mit sem követelhetek.

Kár volt már azért is, mert legyen meggyőződve tisztelt barátom, hogy erkölcsi súlyt a kimondott szónak nemcsak nagyon biztosít, de a tiszta szándék és az igazság ereje is.

Tévedés az is, hogy aki egész birtokát bérbe adja és közterheit a bérlővel fizeteti, a főszolgabíró ur szerint tehát csak fejadója alapján gyakorolhatja jogokat.

Hát kinek vagyona után, kinek megbízásából, ki helyett fizeti az a bérlő a közterheket? Nem-e azt illetik meg a jogok, a kié a vagyon és mit változtat azon az, hogy én más bizzok meg, hogy helyettem a fizetéseket teljesítse?

De ha mindezek után is súlyt helyezne, tisztelt barátom arra, hogy csak nagyobb adófizetők legyenek kompetensek hivatalos működéséről nyilatkozni, megnyugtathatom, hogy fájdalom, a mult esztendőben ismét több jogot nyertem erre, mert közterheim emelkedtek: ártérádon és egyházi tartozásokon kívül 4029 koronát fizettem az elmúlt évben és sajnos nem 36 koronát.

(Mi kívánatos a jövőben?)

Beismeri talán tisztelt barátom, hogy én a tárgyilagosságtól el nem tértem. Szüntessük meg tehát e polémiát, amelyből haszon és közjó nem származik, legfeljebb összetartást bontó mérges növények keletkeznek. Az összetartásra pedig nagy szükség van, ha belátva az utak állapotának tarthatatlanságát, komoly szándékunk azon változtatni. Talán sikerül a közel jövőben megvalósítani régi szándékomat, hogy a közönység, a társadalom érdeklődését az ügy iránt felkeltsem s önzetlen jóindulatu közreműködését e fontos kérdésben kieszközöljem. De a társadalmi mozgalom csak akkor járhat komoly eredményekkel, ha a hatóságok eréllyes támogatását nélkülözni nem fogja. — Elsősorban, tisztelt főszolgabíróknak bő tapasztalatain és törvény ismeretén nyugvó hasznos tanácsa és hatóság működése lehet az, amitől függ a társadalom akciójának eredményessége. Mindenek előtt azonban ne személyeskedjünk. — A Bodrogköznek ugyanis ut kell, nem pedig két ember tollal folytatott páros viaskodásból előálló színjáték. Személyeskedéssel pedig, meggyőződésem szerint minden hasznos közügynek lélekharangját huzzuk meg.

Dr. Szmececsányi Béla.

A TIZEDIK BANK.

Ujhely és a bankok mult esztendői összmérlegel.

— febr. 25.

A legutóbb megalakult pénzintézettel Sátoraljaujhely r. t. város arra a kétes dicsőségre tett szert, hogy 20,000-nyi lakossága mellett tíz pénzintézete van. Városunk ezzel az új alapítással olyan rekordot ér el bankok dolgában, amilyennel más — velünk egy kaliberű — város aligha dicsekedhetik. Vizsgáljuk: vajjon van-e tényleg szükség erre a 800,000 kor. alaptőkével rendelkező új pénzintézetre, vagy sem? Itt közbeszélhet az új alapítók valamelyike s mondhatja a következőket: ugyan mi köze ehhez a sajtónak vagy a köznek? Hiszen bárkinek jogában áll, hogy bármilyen üzletet nyisson. Lehet-e savunk ez ellen, ha idegen jön a városba s butorkereskedést kezd vagy listtel akar spekulálni? Hát miért ne legyen jogunk ahhoz, hogy pénzüzletet alapítsunk? A mi szerény válaszuk — erre a közbevetett kérdésre — az lenne, hogy igenis joga, sőt kötelessége a sajtónak, a köznek, hogy az egészséges hitelviszonyok és ebből kifolyólag a kereskedelmi érdekek fejlesztése érdekében komolyan foglalkozzék az új alakulás szükségével és az ebből esetleg keletkező bajokkal. Egy új pénzintézet egész realis kezelés és tisztességes konkurrencia mellett is tönkre teheti a piacot. Vessünk csak egy pillantást a helyben létező pénzintézetek működésére. Valamennyien realisan kezelt s meglehetősen tartalékalapokkal rendelkező bankok. Ennek bizonyítására ideiktatjuk a helybeli intézetek ez évi mérlegeiből összeállított következő statisztikát. Hadd beszéljenek a számok:

A mult évi eredmények.

Takarékpénztár: alaptőke 120000, tartalékalap 155000, betétek 3218030, igazg. és tiszti fizetések 18670, igazg. és tiszti jutalm. és fizetés mérlegen kívül 12703, üzleti kiadások és lakbér 6120, összes kiadások 37493, kiadatott osztlék 18000, kimutatott tiszta haszon 40384, tényleges tiszta haszon (jutalékok levonása után) 27691, bevett kamatok 215990, leírás 6000, jótékony és kultúrcélokra 400, bruttó jövedelem 230763 korona — **Polgári takarékpénztár és hitelegylet:** alaptőke 160000, tartalékalapok 235680, betétek 3092453, igazg. és tiszti fizetések 16620, ig. és tiszti jutalom és fizetés mérlegen kívül 18250, üzleti kiadások és lakbér 4912, összes kiadások 39782, kiadatott osztlék 24000, kimutatott tiszta haszon 57266, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 39006, bevett kamatok 217726, leírás 1050, jótékony és kultúrcélokra 600, bruttó jöved. 237078 kor. — **Népbank:** alaptőke 234400, tartalékalapok 229000, betétek 1372634, igazg. és tiszti fizetések 20759, ig. és tiszti jutalm. és fizetés mérlegen kívül 9850, üzleti kiadások és lakbér 4677, összes kiadások 35236, kiadatott osztlék 19924, kimutatott tiszta haszon 38052, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 28202, bevett kamatok 147429, leírás 4244 jótékony és kultúrcélokra 200, bruttó jövedelem 163917 kor. — **Zempléni kereskedelmi bank:** alaptőke 160000, tartalékalap 150515, betétek 1878806, igazg. és tiszti fizetések 18785, ig. és tiszti jutalm. és fizetés mérlegen kívül 8505, üzleti kiadások és lakbér 7579, összes kiadások 34869, kiadatott osztlék 14400, kimutatott tiszta haszon 34768, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 26260, bevett kamatok 150142, leírás 8319, jótékony és kultúrcélokra 446, bruttó jövedelem 163355 kor. — **Központi takarékpénztár:** alaptőke 200000, tartalékalapok 153500, betétek 1856631, igazg. és tiszti fizetések 18080, ig. és tiszti jutalm. és fizetés mérlegen kívül 7360, üzleti kiadások és lakbér

4870, összes kiadások 30310, kiadatott osztlék 20000, kimutatott tiszta haszon 32963, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 25603, bevett kamatok 163358, leírás 6192, jótékony és kultúrcélokra 260, bruttó jövedelem 18487 kor. — **Megyei ált. bank:** alaptőke 200000, tartalékalapok 40134, betétek 1293812, igazg. és tiszti fizetések 14959, ig. és tiszti fizetések mérlegen kívül 4150, üzleti kiadások és lakbér 11545, összes kiadások 30654, kiadatott osztlék 13000, kimutatott tiszta haszon 21817, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 17667, bevett kamatok 142022, leírás 6074, jótékony és kultúrcélokra 200, bruttó jöved. 143318 kor. — **Mezőgazdasági bank:** alaptőke 450000, tartalékalapok 12000, betétek 810868, igazg. és tiszti fizetések 13440, ig. és tiszti fizetés mérlegen kívül 1700, üzleti kiadások és lakbér 4842, összes kiadások 19982, kiadatott osztlék 16000, kimutatott tiszta haszon 25846, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 24146, bevett kamatok 105185, leírás 4037, bruttó jövedelem 114336 kor. — **Önszegélyző hitelszövetkezet:** befizetett üzletrészek 672721, tartalékalapok 8311, betétek 62654, igazg. és tiszti fizetések 22739, ig. és tiszti jutalm. és fizetés mérlegen kívül 4470, üzleti kiadások és lakbér 2846, összes kiadások 30055, kiadatott osztlék 22194, kimutatott tiszta haszon 27365, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 25585, bevett kamatok 72020, leírás 1339, bruttó jövedelem 77756 kor. — **Kereskedők, iparosok és gazdák hitelszövetkezete:** csak áprilisban bocsátja közre a mérlegét. — A nyolc pénzintézet adatainak összegezése tehát: alaptőke 2197121, tartalékalapok 984184, betétek 13585888, igazg. és tiszti fizetések 144052, ig. és tiszti fizetés mérlegen kívül 66988, üzleti kiadások és lakbér 47391, összes kiadások 258731, kiadatott osztlék 147518, kimutatott tiszta haszon 278471, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 204160, bevett kamatok 1213872, leírás 37255, jótékony és kultúrcélokra 2106, bruttó jövedelem 1315060 kor. — **Nagymihályi keresk. és hitelbank:** alaptőke 300000, tartalékalapok 407500, betétek 2190501, igazg. és tiszti fizetések 29592, ig. és tiszti fizetés mérlegen kívül semmi, üzleti kiadások és lakbér 4526, összes kiadások 34118, kiadatott osztlék 52500, kimutatott tiszta haszon 96526, tényleges tiszta haszon (a jutalékok levonása után) 92000, bevett kamatok 306682, leírás 1312, jótékony és kultúrcélokra 626, bruttó jövedelem 323009 kor.

Amit a statisztika mond.

Ebből a statisztikából azt látjuk, hogy a helyi 8 pénzintézet (a 9-iknek csak áprilisban jelenik meg a mérlege, tehát nem ismert adatai csak növelik majd a tételeket) 2.197,121 kor. alaptőke és 984,140 kor. tartalékalap mellett 1.315,060 kor. bruttó bevett produktát s igazgatóknak, tisztviselőknél mérlegen belül 144,052 kor. fizetést és a mérlegen kívül a tiszta haszonból 66,988 kor. tiszteletdíjat, összesen tehát 211,040 kor. fizet. Az összes pénzintézetekben 1.213,872 koronát vettek be kamatokban, amely összegből a részvényeseknek 147,518 kor. jutott.

Ideiktattam egyszersmind egy vidéki intézet kimutatását is annak demonstrálásul, hogy a sok bank a hitelnyújtást csak megdrágítja. A vidéki intézet összesen 34118 kor. kezelési kiadása mellett 96526 koronát produkált, holott Sátoraljaujhelyben az első helyen nevezett három régi intézet összesen 94899 tiszta haszon előteremtéséhez 112561 kor. kezelési költséget vett igénybe.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az Ujhely közelében levő városokban, mint pl. Nagymihályon, Sárospatakon és főképpen Kassán sokkal nagyobb tőkékkel rendelkező pénzintézetek virulnak, mindenesetre többre

becsülhetjük azoknak az ujhelyieknek a számát, akik innen más városba mennek hitelügyük kielégítése végett, mint amennyi idegen jön máshonnan, hogy az ujhelyi hitelt vegye igénybe. Joggal feltehető tehát, hogy a fent kitüntetett 1.213,872 korona kamat csakis Ujhely város zsebéből került elő.

Nos menjünk tovább. Ha Ujhelyben vagy 10—15 viruló gyár vagy 20 nagykereskedő lenne, akik tárcaváltókkal egyenkint évi 2—300.000 korona hitelt vennének igénybe, akkor még megmagyarázható lenne a sok hitel, de sajnos, városunkban gyárirap egyáltalában nincs s alig vannak számba vehető számmal nagykereskedők. Tehát az egész kihitelezett pénzt nagyobb részben a háztulajdonosok vették bekebelezéssel igénybe és másodsorban a kereskedők és tisztviselők éltek vele. Az utóbbiaknak egy bizonyos határig csak korlátolt hitelt lehet nyújtani, amelyet már a most fönálló pénzintézeteknél kellően ki is használtak.

A fönálló intézetek, amint a fenti adatokból látszik, nagyon kényelmesen fedezhetik a helyi piac szükségleteit, még az esetben is, ha az még egyszer oly nagy lenne, mint amilyen jelenleg. Ha tehát egy új pénzintézet alakul, amely kénytelen 800.000 alaptőkéjét kihelyezni, hisz erre a célra alakul az intézet, bizony a mi vállalkozásokban és kereskedelmi forgalomban szegény városunkban nehéz feladatokat áll. S minthogy üzletet kell csinálni, nem is lehetnek nagyon válogatósak. S ebben rejlik a veszély. Az iparos a kereskedő, a tisztviselő, a fiatal ügyvédjelölt, akik bizonyos összeget már négyszer fölvettek különböző pénzintézeteknél, most újból föl fogják venni és ez által lesz beteggé a helyzet.

Uj ösvényen.

Ha azonban az új intézet nem azon az ösvényen fog haladni, mint a fönálló intézetek s nem csupán a váltó leszámítolásokra fogja szorítani a működését, akkor, de csak akkor van létjogosultsága. Iparvállalatokat létesíteni vagy a fönállókat fejleszteni, közraktárokat építtetni, hogy a termelő ne kényszerüljön rögtön a szűret után eladni a borait, kereskedelmi vállalatokat léptetni életbe, kereskedelmi üzleteket lebonyolítani annál is inkább, mert helyben alig van tökéletes kereskedő: ez olyan munkakör, mely nagygyá, erőssé edzheti az új vállalkozást. S ép azért megnyugtató tudattal konstatáljuk, hogy az új bank programjában már előre is jelzi, hogy erejének javarészét ezen a téren kívánja akcióba vinni.

S még egy jelentős tünetre hívjuk föl az új bank figyelmét. Sátoraljaujhelyben nemcsak lakásüzletiek vannak, hanem lakásinség is van. A tisztviselő drága pénzért sem kap modernül berendezett lakást. A sátoraljaujhelyi lakbér a II. osztályba lett sorozva s a tisztviselőknél igen szép lakbérátalányuk van, érdemes hát egy arra kiszemelendő telepen házakat építeni nekik. A vállalkozással 6—7% jövedelmet fog hozni a befektetett tőke és a tisztviselők „saját” kényelmesen megépített lakóházukban lakhatnak. Ajánljuk ezt a faktumot az új vállalkozás szives figyelmébe.

Kritikus.

— Budapest székesfőváros vegyvizsgáló-intézete hivatalos jelentésében a következőket állapítja meg: „A természetes Ferenz József-késerszűz rendkívül nagy kénsavas nátron és kénsavas magnesia tartalma, mely által ez minden más ilyenü víztől különbözik, kétségtelessé teszi, hogy ezen víz gyógyhatását főleg ezen két alkotórészének kell tulajdonítanunk.” — A valódi Ferenz József-késerszűz biztos hatása, kellemes és olcsó használható sága által tűnik ki s ezért az orvosok és betegek többre becsülik, mint a gyengébb hasonnemű ásványvizeket.

A polgármester hadat üzen.

Az újságírói indiskréció és a polgármesteri komolyság.

*

Farkas Andor és a Zemplén.

Tisztelt szerkesztőség! — febr. 25.

A sajtószabadság korlátozásának gondolata is távol áll tőlem, de e szerep vállalására jogosultságom sincs, éppen azért ne méltóztassék alábbi kérelmemet olybba tekinteni, mintha az a sajtó hivatására vonatkozóan a tek. Szerkesztőség által nem ismert felfogást akarna oktrojálni.

Készséggel elismerem ugyanis, hogy a tek. Szerkesztőség elsősorban a közérdek szolgálatát ismeri feladatának, de méltóztassék koncedálni, hogy b. lapja a városi ügyekkel a közérdek meg nem követele előszeretettel, a köznek mitsem használó indiskrécióval s nem egy esetben tisztán azért foglalkozik, mert közéleti viszonyaink nem szolgáltatnak elég megirni való érdekességet.

Ujabbán a Bogyay városi tanácsnok elleni törvény és kötelességszerű eljárásom következményeiről emlékeztek meg a helyi sajtó organumok „Idill a városházán”, „Csendélet a városházán”, „Affér a polgármester és a tanácsnok között” stb. c. közleményekben.

Nos, a közügyek érdekeivel kapcsolatos szükségesszerű intézkedésekről elegendőnek tartanám a tárgyilagos beszámolót és nem tartom helyénvalónak azt, hogy egy szép és nagy feladatok megoldására hivatott városi előljáróság beléletéből táplálkozzanak azok az újságírói ambíciók, melyek a szürke hivatali eseményeknek kiszínezésére törekednek, nem annyira a közügy szolgálatát, mint inkább az olvasó szórakoztatását tartván szem előtt.

Elismerem, hogy a hatóságok között a városi előljáróság az, melynek ügyeibe a közönségnek s e közönség véleményét sok tekintetben irányító sajtónak legtöbb beleszólása van, de szerény véleményem szerint éppen a sajtó kötelessége az, hogy alapos ok nélkül ne állítsa a magistratust pellengére s beléletét ne helyezze ferde világításba.

Azért ne méltóztassék rossz néven venni, ha arra kérem a tek. szerkesztőséget, méltóztassék a jövőben — ha nagy önmegtadadása nem kerül — a városi ügyek közül azokat ismertetni és szellőztetni (s lehetőleg tárgyilagosan), melyek városunk vitális érdekeivel vannak kapcsolatban. — Ha ostorozni valóra méltóztatik akadni, ám tessék mozgósítani a kritika seprűjét, de nem az igazságos és jogos alap megkerülésével.

Azzal a modorral, melylyel közelebb az adminisztrációhoz s az előljáróság beléletéről méltóztatott megemlékezni, a város ügyeinek használni nem, csak ártani lehet.

Sátoraljaujhely, 1911. évi febr. hó 25-én.

Farkas Andor,
polgármester.

Tisztelt nyilvánosság!

Ezt a levelet ma délelőtt juttatta, hozzánk Farkas Andor. S eljuttatta a Fm. Hirlaphoz is. Déli 11 órakor a városháza tanácstermében volt dolgunk s a amit ott a költségvetés adatait tesszük papírra, halljuk, amint Farkas Andor a Fm. Hirlap szerkesztőségébe a következőket telefonálja:

Nagyon kérem önöket, ne közzöljék a cikkemet. Az inkább szól a Zemplénnek, mint a Fm. Hirlapnak.

S ezt a néhány szavas telefonüzenetet egy levél is követte, melyben értesére adta Farkas Andor dr. Buza Barnának, hogy a cikke nem a Fm. Hirlapra vonatkozik. Nyilván-

való tehát, hogy Farkas Andor a maga vádjait tisztán és kizárólagosan a Zemplén fejéhez kívánja vágdosni.

Hát mi előljáróban konstatáljuk, hogy a Zemplén — amikor szóvá tette a Farkas Andor és Bogay Béla közt dúló affért — egy betűvel sem vétett a tárgyilagosság ellen. Nem irtuk meg, hogy mily szörnyűségeken nyilatkoztak az urak — Farkas Andor és Bogay Béla — egymásról s nem irtuk meg azt sem, hogy Bogay Béla egy délelőttön — mert nem találta a hivatalában — a polgármester köröztetését kérte a rendőrkapitánytól. Objektívek voltunk, elméllőztünk minden személyes éli részletet és egyazon tárgyilagossággal szólaltattuk meg az affér mindkét érdekeltjét. S hogy ehhez az afférhoz igenis van köze a nyilvánosság, arra van egy klasszikus tanunk. Farkas Andor polgármester. Ugyanis a polgármester kijelentette Teleky Sándor, a Fm. Hírlap szerkesztője előtt s előtünk, hogy a közérdeknek tesz a sajtó szolgálatot, ha kikaparja az affért. A polgármester ur adta készsége az információkat is s most ő az, aki az újságírói indikációiról beszél.

Nemes közönség, ime így fest egy gyékényen a polgármesteri komolyság és az újságírói indikáció.

Ami pedig az irásainkat illeti, hát azoknak kapcsán van szerencsénk kijelenteni, hogy Farkas Andor urtól leckét nem kértünk s nem is fogadunk el. Az egyetlen szempont, amire igazodunk: a közérdek. S a nyilvánosság joggal követeli meg, hogy akkor, amidőn a városháza két vezetőjéből: a polgármester és a közigazgatási tanácsos kezd egymás ellen csatát, az újság ne furja a fejét a homokba és ne hallgassa el ezt — a városi adminisztráció szempontjából — nagyon jelentős affért. Objektívek voltunk mindvégig és igazán nem izgattunk minket az az ambíció, hogy — elkerülve a közügy szolgálatát — a szürke hivatali eseményeket színezzük ki. Mert ha ez lett volna a cél, úgy nagyon hosszúra nyúlt volna a mondanivalónk. S ezt a polgármester ur is kell, hogy koncepciója.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Uj anyakönyvvezető-helyettes. Meczner Gyula, Zemplénvármegye főispánja Egreczy Béla okleveles jegyzőt a nátafalvai anyakönyvi kerületbe korlátolt hatáskörrel anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

(Az ellenőri állás. Dókus Gyula alispán pályázatot hirdet a Sátoraljaujhely r. t. városnál megüresedett s évi 2400 korona törzsfizetéssel és 480 kor. lakbérrel javadalmazott pénztári ellenőri állásra. Felhívja a pályázni óhajtokat, hogy képzettségüket, esetleg eddigi alkalmaztatásukat, nemkülönben az 1886. évi XXII. t.-c. 73. §-ába előírt kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket f. évi márc. 10-ik napjáig nyújtsák be hozzá. — A választás a március 10-ki képviselőtestületi közgyűlésen fog lefolyni.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

Névtelen levelek.

A város él és lélekszik és kergeti keservesen a maga fáradságos sorát. Az élet nem mókázik és nem indítja meg a könny. Ránk következik — hosszú sorban — a napok és mintha fekete felhők szárnyán jönneek, olyan kétségbeesítő golyót kell végigjárnunk. A régi jó időknek vége és mintha mesék volnának, olyan hihetetlenül tarkálnak elénk a régi krónikák. Nehéz, keserves sorunk az élet és igazán nem érünk rá — a magunk bajai miatt — hogy a mások apró cseprő dolgaival bibelődjünk.

És ahogy fut az ember a maga ügyes-bajos elfoglaltságai után és belevéretékezik az életbe: egyszerre csak rávigyorog — valamelyik elfodott szögletből — egyre ördögi grimasz. Gazdája nincs s gyáván buvik meg. Beleordit a szobánkba, majd a zsebünkben kotorász s valami pokoli cinizmussal turja belé magát a leg-egyénibb dolgainkba. Rágalmakat szór szét, lelketlenül hazudik és minden szava, minden mozdulata a nyugalomra, a megértésre tör. És mikor az ember utána kap, hogy véresre cibálhassa a füleit, nincs sehol. Sokkal gyávább s sokkal hitványabb, sem hogy helyt merne állni magáért.

Ez az anonim levél. A páratlanok báljának lezajlása előtt, garmadával szállingóztak mindenfelé a rágalmazó irások. Aláíratlanul s fölháborítóan gyáván. És csupa ostoba hazugság s csupa szennyes rágalom volt mindaz, amit ezek a névtelen levelek produkáltak. Semmi sem volt előtűk szent és nem riadtak vissza a legleketlenebb indulatoktól sem. És ez ellen a hitvány járvány ellen nincs orvosság. Magának a társadalomnak kellene összefognia, együttes erővel kellene fültövon csipnünk a névtelen gazembert. Mert sokkal gonoszabb, sem hogy jelentkezzék.

A szomorú finálé.

Hirt adott már a Zemplén arról, hogy az ipartestületi székház újra került és 65 ezer koronáért vette meg a legmagasabb ajánlattevő. Szomorú vég és sokkal mélyebben belenyúl az ujhelyi iparosság életébe, sem hogy észrevétel — minden szó nélkül — elhaladhatnánk mellette.

Őszintén, szívünkkel kívánjuk, hogy minél erősebbé, minél gazdagabbá izmosodjék az ujhelyi iparosság. Egzisztenciális érdeke ez a városnak. És ha meg hozzák az új idők azt a tanúságot, hogy csak az egyetértés s minden kiesinyes szempontoktól ment munka üdvözíthet, akkor nem voltak hiábavalók azok a viharok, melyek a legutóbbi időkben söpörtek végig az ipartestületen. Eljenek az iparosok a meggyőződésüknek, álljanak meg férfiasan a hitük mellett, de hagyjanak föl a meddő politikizálással. A pártpolitika sodorta az ipartestületet a lejtőre és sokkal keservesebb megpróbáltatásokon ment át, sem hogy ne kellene tanulnia a multból. És fájjaljuk őszintén azt is, hogy az ipartestület merő pártpolitikából nem fogadta el azt a módot, melyet a kereskedelemügyi kormány ajánlott és amely nélkül aligha hozhatók rendbe az ipartestületi bajok.

A székház már újra került, a zavarok azonban még mit sem engedtek a feszültségekből. A tagdíjakat föl kell emelni: ez az egyetlen megoldás. Minden más kísérletezés — s ezt aligha hisszük rosszul — ha meddő marad, akkor a szerdai árverés nem az utolsó stáció a romlás útján.

HIREK.

Egy esztendő. Ujhely 1911. évi költségvetése már teljesen elkészült s legközelebb tárgyalás alá veszi a képviselőtestület is. A város ez évi szükséglete 421308 kor. 17 fillér, a bevétel 282368 kor. 22 fillér, a fedezetlenül maradt 138939 kor. 95 fillér — a 336615 korona egyenes állami adó arányában 42%-os községi pótdóval fedezhető. A költségvetés szerint: a vízmű költségei 65351, bevételei 94344, a köztemető költségei 5766, bevételei 6005, a nyugdíjalap szükségletei 4250, fedezete 4561, a községi közmunka szükségletei 6589, s fedezete összeírás alapján 6589, a közeleti költségvetés bevételei 28308 s kiadásai 25209 koronára rúgnak. A tisztviselők dotációja 101370 és az alkalmazottak s a szolgazemélyzet fizetése 45669 korona terhet jelent.

— Az ág. ev. püspökség. A tiszakerületi ág. ev. püspökség ügyében döntő fontosságú értekezlet volt Sátoraljaujhelyen. Az első választás alkalmával sem Geduly Henrik egyházkerületi főjegyző, sem Terray Gyula rozsnói lelkész nem kapták meg az abszolút többséget és így pótválasztás vált szükségessé. A tiszai egyházmegye, mely 34 szavazatot képvisel, Materny Lajos debreceni főesperes elnöklésével tartott Ujhelyben értekezletet, amelyen Terray jelöltsége mellett foglalt állást.

— Egyházi hírek. Báró Jósika Gyula volt kassai karkáplán halála a kassai egyházmegyében számos változást vont maga után. Kassára br. Jósika helyére Császky Jenő monoki káplán, az ő helyére pedig Miklósi János homonnai káplán dispónáltatott. Homonnára Szopkó István perbenyiki káplán helyzetetett át, míg helyét, Perbenyiken Kallós István ujmisés foglalta el. Szekeres János siroki káplán Görögnyéire lett dispónálva és a Hosszumezői káplánira Éliás Endre ujmisés rendeltetett ki.

— Az athlétikai club köréből. A sátoraljaujhelyi athlétikai club elnöksége ez uton tudatja a club tagjaival, hogy a főgymnáziumi tornacsarnokban a torna és vívószeretek hétfőn, szerdán és pénteken esti 6 órától esti fél 8 óráig rendelkezésükre állanak.

— Egy uriaszony öngyilkos kísérlete. A beregvármegyei Ilosva községben öngyilkos kísérletet követett el a minap dr. Kardos Simon ilosvai dugszdag ügyvéd felesége. Browninglevolrerről négyeszer magára lött. A huszonkétéves fiatal asszony, aki Moskovits Ignác, sárospataki szesz-nyagykereskedő leánya, négy évvel ezelőtt ment férjhez dr. Kardos Simonhoz. Az utóbbi időben idegesség támadta meg, mely aztán életuntá tette. Vasárnap, ebéd után az asszony megcsókolta két kis gyermekét és visszavonult a hálószobába. Azt mondta, egy kissé pihenni akar. Néhány perc múlva egymásután négy revolverlövés dőreje hallatszott ki a hálószobából. A házbeliek betörték az ajtót és borzalmas látvány tárult előjük: az ügyvéd felesége karosszékben ült. Mellén fel volt téve a ruhája és az inge: négy sebből vérzett. Még élt, de eszméletlen volt és fuldokolva, hörögve lélegzett. Dr. Kardosné négy szer lött magára és mind a négy lövés talált. Azonnal orvosokat hívtak, akik megállapították, hogy a sérülések súlyosak, de nem életveszedelmek.

— Felmentett kereskedő. A sátoraljaujhelyi törvényszék 4 hónapi fogházra ítélte el Kurlaender Dezső szerencsi kereskedőt, mert fizetési kép- telensége tudatában egy szekér kulimázt és néhány láda árut hitelezőinek megkárosításával eladott. A kassai kir. tábla család vétségének minősítette a vádlott kereskedő cselekményét és lüntetését nyolc napi fogházra és 50 korona pénzbüntetésre szállította le. A kir. Kuria Zsitvay Leó elnöklésével és Bucz Lajos bíró előadásában foglalkozott a vádlott védője által benyújtott semmisségi panaszokkal és helyt adva a védő érvelésének, Kurlaender Dezsőt felmentette a vád alól, mert cselekedményében károsítási célatot nem látott fenforogni.

— Az ujhelyi Takarékpénztár Varannón. A Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár Varannón — április elsejétől kezdődően — fiókintézetet állít fel, melynek elnöke Bernáth Béla lesz és amelynek igazgató-választmányában a környék legtekintélyesebb s szerepívő emberei kapnak helyet. A nagykiterjedésű varannói járásban mindmáig egy pénzüzet elégitette ki a hitelügyeket, úgy, hogy a Takarékpénztár fiókja a hitelviszonyok szabályozása szempontjából is nagyon

egészséges érdekű reális, vállalkozásnak ígérkezik.

— A huszvizsgáló tanfolyam. A Sátoraljaujhelyben létesített huszvizsgáló tanfolyamon résztvett hallgatók vizsgálója f. év márc. hó 1-én a helybeli közvágóhidon fog megtartatni. A vizsgáló bizottság tagjai: Révész György főállatorvos, mint a bizottság elnöke, dr. Szepessi Arnold városi főorvos és Gőndör Herman városi állatorvos, a tanfolyam vezetője.

— Eljegyzés. Brüner Adolf kereskedelmi utazó eljegyezte Stark Sámuel helybeli kereskedő leányát, Bellát.

— Nyilvános számadás a „Páratlanok Báljáról.“ Bevétel: 1522 kor., kiadás: 1422 kor. volt, a maradvány tehát 100 kor., mely összegből 25 kor. a József főherceg szanatórium; 25 kor. a sátoraljaujhelyi árvaház; 25 kor. az izr. nőegylet; 25 kor. a sátoraljaujhelyi leányegylet céljaira fordított. Felülfizettek: Dr. Rosenthal Sándor 50 kor., dr. Haas Bernát 40 kor., Fornszek Béla, dr. Fuchs Emil (Királyhelme), dr. Kovaliczky Elek, Zalay Andor (Legyesbénye) 20—20 kor., Meczner Gyuláné 16 kor., Molnár Béla 12 kor., Dókus Gyula, dr. Csaplaki Lipót, Davidovics Adolf, dr. Erényi Manó, dr. Fuchs Emil, dr. Fuchs Ignác (Nagymihály), özv. Fuchs Mórné, Haas Adolf, dr. Holló Andor, dr. Garai Ármán, Grósz Ignác, Grünberger Ábrahám, Guttman Armin, dr. Kellner Soma, Kérészy Gyula, dr. Lichtenstein Jenő, Markovics Miksa, Moskovics Géza, Pallós Oszkár, dr. Rudali Izrael, Schön Sándor, Szőlőssy Arthurné, Walther László, Weinberger Dezső, Zinner Henrik 10—10 kor., dr. Berger József 7 kor., dr. ifj. Bettelheim Jakab, dr. Gáspár Sándor, dr. Gombos Gáspár, dr. Grosz Dezső, dr. Haas Miklós, Kolos Sándor, Kun Frigyes, Lengyel Manó, dr. Ligeti József, dr. Molnár Viktor, Molnár Leona, dr. Moskovicz Vilmos, dr. Nagy Arthur, Pager Lajos, Reichard Sándor, Rudali Samu, ifj. br. Sennyey István, dr. Schwartz Ernő, Widder Géza, Wollmann Renée 6—6 kor., Székely László, Löwy Adolf 5—5 kor., dr. Gombos Bertalan (Királyhelme), Haas Mór, Képes Gyula, dr. Klein Károly, Schmidt Lajos, Zinner Adolf 4—4 kor., Roboz Hugó 3 kor., Brüll Miksa, Czakó Ignác, Grósz Miklós, dr. Hornyay Béla, N. N., Szilágyi Béla 2—2 koronát.

— Elütötte a ló. Folyó hó 23-án reggel egy vágató ló riasztotta meg a közönséget a Rákóczi-utcán. Rehó Pál kocsis szolgálatadója udvarán a lovakat fogta ki a kocsiból, miközben az egyik ló a kocsist félrelökte és az utcára iramodott. Mikor két utcán keresztül, a Rákóczi-utca ért és ott végig száguldott, az Ujfalusi-utca szöglete közelében Galyán Mihály legyei származású, 15 éves cipész tanuló úgy elütötte, hogy jobb lábán bokacsonttörést szenvedett. A sérült fiut most az „Erzsébet“ kórházban ápolják.

— Tömeges kutyamarások. Hogy mennyire nem veszi figyelembe az ebtartó közönség a kutyák tartásáról szóló városi szabályrendelet rendelkezéseit, — mutatja az a sok kutyamarás, melyet nap-nap mellett jelen- tenek a rendőrkapitányságnál. A kutyák a szabályrendelet ellenére szájkosár nélkül kóborolnak az utcákon és minduntalan marnak embereket. Az eb-tulajdonos mit sem törődik kutyájával, szájkosárral el nem látja, mert abban a tudatban van, hogy a kutyát kötve tartania vagy szájkosárral ellátnia csak akkor kell, ha a rendőrkapitányság a kutyákra 40 napi zárlatot rendelt el. Ez a felfogás téves. A fennálló szabályrendelet szerint tekintet nélkül arra, van-e zárlat vagy sem, a kutyákat tulajdonosa, a házon kívül, tehát az utcán, (az udvarban nem köteles) szájkosárral ellátni tartozik. Ezt nem akarják az ebtulajdonosok megérteni. De most a rendőrkapitány erélyes kézzel fo-

gott a tarthatatlan állapotok rendelkezéséhez és a szabályrendelet intézkedéseinek a legszigorubb büntetéssel igyekeznek érvényt szerezni. — A szabályrendelet ellen vétőket, a kik kutyáikat az utcán szájkosár nélkül kóborolni engedik és a kik kutyáikat a rendőrkapitányságnál bejelenteni elmulasztják, a legérzékenyebben bünteti. Legutóbb is egy nyebben bünteti, a kinek a kutyája szájkosár nélkül csatangolt az utcán és embert itélte. Ez mindeddig helyes, azonban találjon a rendőrség módot arra is, hogy a kutyák szájkosarait és nyakláncait a csirkefogóktól megvédje, mert magunk tudunk példát arra, hogy egy kutyáról 3 napon át egymás után lopták le a szájkosarát.

— **Ügyvédi irodába** ajánlkozik egy joghallgató. Cim a kiadóhivatalban.

— **Amputáltak, ferdénkötek, sérvbajosok, stb. szives figyelmébe!** Minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve küldi a 30 év óta fennálló, kitűnő hírnevének örvendő Keleti J. higiénikus orvosi szükségleti cikkeket és gumiárukat gyártó cég, Budapest. IV. Koronaherceg u. 17. gyönyörű képes árjegyzékét. Ez a felette hasznos könyv kb. 3000 természetű ábrát tartalmaz és el van látva mindazon műszerek és készülékekre vonatkozó felvilágosításokkal és használati utasításokkal, amelyekre a betegeknek gyógyítási és kényelmi szempontból szükségük van.

— **A hálósobák réme, a poloskák kiirtása** eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít: nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen páratlan szer. Kapható: Löcherer Gyula gyógyszerárában Bártfán és Hrabéczy drogériájában Sátoraljaújhelyben.

MÜSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
UDIT-GYÓGYIT

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál hűgkő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyított. Orvosilag ajánlva.

Főraktár: **Behyna Testvérek** cégnél Sátoraljaújhely.

Felolós szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**

Főmunkatárs: **Majtényi Géza.**

Helyettes szerkesztő: **Roboz Hugó.**

Laptulajdonos: **Ehler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Szőlőoltványok

szőlővesszők s finom érn. elleki borok beszerzésére legmelyebb ajánljuk a legjobb hírnevének örvendő

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepét Bihardiószegen.

Képes árjegyzéket tanuságos tartalommal ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzéknek egyetlen másból sem szabad hiányozni, mert sok, mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulassza egy levelező-lapon kérni.

Olcsó ár, pontos kiszolgálás.

Több ezer elismerő levél.
Készlet: 3 millió.

2664/1911. szám.

Zemplén vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Sátoraljaújhely r. t. városnál megüresedett s évi 2400 korona törzsfizetéssel és 480 korona lakbérrel javadalmazott

pénztári ellenőri állásra

ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy képzettségüket, esetleg eddigi alkalmaztatásukat, nemkülönben az 1886. évi XXII. t.-cz. 73. §-ában előirt kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi márczius hó 10-ik napjáig nyujtsák be.

Sátoraljaújhely, 1911. évi február hó 21-én.

Dókus Gyula,
alispán.

DUNKEL V. K.

Felsőmagyarhoni első parketgyár részvénytársaság

Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült, sokszorosan kitüntetett

parkétáit,

ugynevezett amerikai, tömör és berakott kockáit jutányos áruk mellett. **Nedves lakásokba ajánljuk aszfaltba rakott parkétáinkat.** A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabban történik.

Rajzminták díjmentesen.
Nagybani kivitel mindenfelé.

Wilhelm Henrik utóda
Nagy **BLUM GÉZA** Szőnyeg és butorraktár. függöny áruház.
SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon- szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, mahagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legujabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmirna, Tilim és hollandi szőnyegek nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és méretben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne-femme, vittáge

Dupla ágyterítők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szivesen szolgálók.

Zongora

hangolást, javítást, bőrzést, hurozást és levágást olcsón vállalok. — Levelezőlap hívásra ugy helyben mint vidékre azonnal megyek. — Előjegyezni lehet Szabó és Trócsányi könyvkereskedésében és lakásomon Apponyiteza 32. szám.

Becses pártfogást kér
Guna Gyula

zongora-hangoló,

Sátoraljaújhely, Appony-u. 32.

Ne vásároljunk

mást

Köhögés

rekedtség, ényalkasodás, hurut, köszvény és számarköhögés ellen, mint a finom zamatu **KAISER-féle**

Mell-Caramellát

a „Három Fenyő” védjeggyel.

5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f. Egy doboz 60 fillér.

Kapható: **Hrabéczy Kálmán** drogériájában, **Widder** és **Rreichard** gyógyszerárában Sátoraljaújhely.

Narancs, vérvörös

catániai legeslegjobb minőségű, öt kilós postakosárral 2 kor. 80 fill., eredeti kosárral 100 darabban 5 kor. 20 fill., eredeti ládával 180 avagy 150 darabban 7 kor., eredeti ládával 360 avagy 300 darabban 12 koronáért. — **Muskát-narancs** vérpíros primisimó minőségű, szép nagyok eredeti ládával, 100 avagy 80 darabban 8 korona, eredeti ládával 200 avagy 160 darabban 12 kor. 50 fillérért. **Sárga fajnarancs** mézédés, messinai öt kilós postakosárral 2 K. 50 f., eredeti ládával 180 avagy 150 darabban 5 K. 25 fill., eredeti ládával 300 avagy 200 darabban 10 koronáért. **Citrom** elsőrendű, öt kilós postakosárral 2 K. 20 fill., eredeti ládával 180 darabban 5 kor., eredeti ládával 360 avagy 300 darabban 9 koronáért. **Karfiól** esodaszép, fehér, öt kilós postakosárral 2 K. 20 f., tíz kilós kosárral 3 K. 60 fillér., eredeti kosárral 18 darabban 4 korona. **Maróni** római konservált, tartós téli áru öt kilós postakosárral 2 kor. 60 fill., huszonöt kilós zsákkal 9 koronáért szállítja utánvétellel, bérmentellenül az Agrumen déligyümölcs nagykereskedés Budapesten, Szarka-uteza 7. — Tessék előnyárjegyzéket kérni triss gyümölcsökről és déli gyümölcsökről.

Szőlő-vessző szőlő-oltvány

Gyöngyös-visontai hegyi bor

a legjobb minőségben, legolcsóbban eladó.

Gyökeres szőlőoltvány, gyökeres szőlővessző, sima szőlőoltvány és szőlővessző

A legjobb csemege és borfajokban a gyökeres és sima Ripária Portális.

Szőlőoltványtelep Részvény-Társaság

Gyöngyös, 99. szám.

Árjegyzék ingyen!

**Zemplén-Ladmóczy Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság Sátoraljaihely.**

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű

darabos meszet,

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

**Zemplén-Ladmóczy Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság.**

Sürgőhycim: Mészársaság Sajúhely.
Telefon szám: 32.

**LEGUJABB SZERKEZETŰ
CZIMBALMOK**

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyarmányaiból

állandó bizományi raktár

van

Werner Sárka

cimbalom-magániskolájában

Sátoraljaihely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk

valódi Bixeni Kristály-Azurinnal
mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer
mint a kétkő mészkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT.

Kérjen ingyen-prospektust.

Magyarországi főraktár:

MOLNÁR M. és TÁRSAI

műszaki és mezőgazdasági
cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkénpor, permetezőgép, borsajtó,
zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb.
legelőss beszerzési forrása.

Elegáns utcai lakás

3 szoba, előszoba, konyha, éléskamra május 1-étől kiadó az „Elite” fényirda épületében, az állami iskolában szemben.

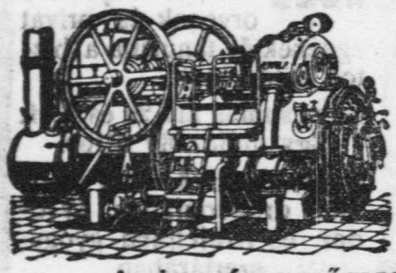
Brüsszel és Buenos Aires 1910. 3 Grand Prix

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviselete:

Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
**túlhevített gőzzel
működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összgyártás 760,000 lóerőn felül.

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkismeretesen vezetett
oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontál m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres és sima zöldoltványok, bor- és csemege fajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legelőss árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok.

Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadottnak.

Gyümölcsfa és rózsaoztványokban nagy választék.

Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy:

Nagymaros, 1910. szeptember 27.

Tek. Vityé Miklós urnak

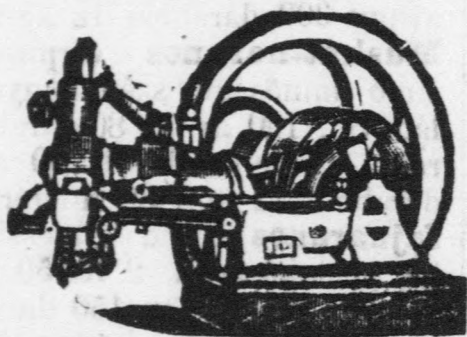
Ös-Csanád.

Tudatom, hogy a tavaly küldött almafakkal nagyon meg vagyok elégedve. Egy sem marad ki, miért is mindenkinek a legjobban fogom ajánlani.

Tisztelettel
HEININGER KÁROLY nagybirtokos.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat
= valamint Szívógázmotorokat. =

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

Figyetemes generatorunkkal

a tényleges lóerő
óránként csak 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. ☎ Telefon 12—91.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek.

Gyakorlattal bíró,

a német és tót nyelvet, nemkülönb a gépirást is értő ügyvédjelölt kerestetik dr. Kasztriner László varannói ügyvéd irodájába.

Specziálista

és hálolyag óvszer-különlegességekben. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Árak tuczatónként 2—16 korona.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY” UJ!

a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkülönlegesség

Ára 15 kor. Szétküldés titoktartás mellett.

Kérje ingyen és bérmentve 300-nél több ábrával

ellátott legujabb képes árjegyzékemet.

KELETI J orvos-sebészeti

műszer- és gummiárak gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Alapított 1878. Telefon 13—76.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA

a Monarchia legelőss gyára!

Egyedárusító: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-út 14.

**JÉGGYÁR és
HÜTŐ-TELEPEK**

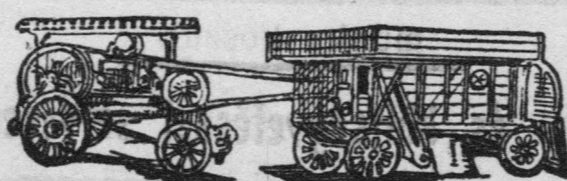
városok, tejgazdaságok,
hentesek, cukrászok,
szállodák, kórházak,
serfőzők stb. részére.

**Benzin
Nyersolaj
Szívógáz
Diesel
Locomobil**

MOTOR

1—600 lóerőig.

Teljes oséplőgarnitúrák és malomberendezések.

Alacsony és magas nyomású
SZIVATTYUK

gőz-, transmissió-, villany- vagy motorüzemre bármely vizellátási és ipari célra.

Fűrész- és famunkáló-gépek
fűrésztelepek, asztalosműhelyek
teljes berendezése.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzházánok és egyéb gépészeti berendezések.

Költségvetés, árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY.

Elfogad betétet kamazás végett.

Leszámítol váltó- és jelzálog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számlahitelt és ovadékokat nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sorsjegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság

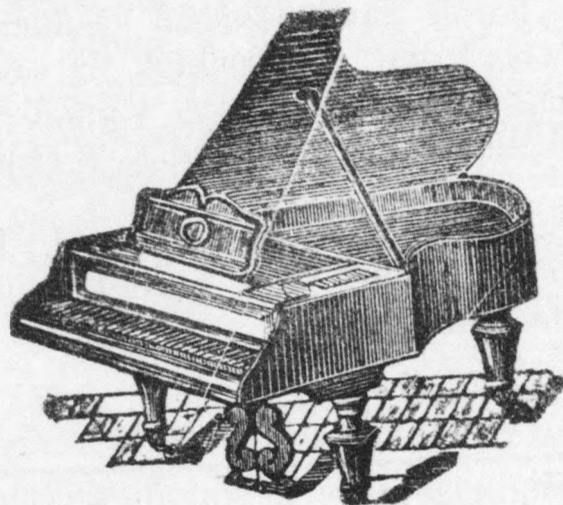
Igazgatósága.

Zongoraterem
és kikölcsönző intézet.

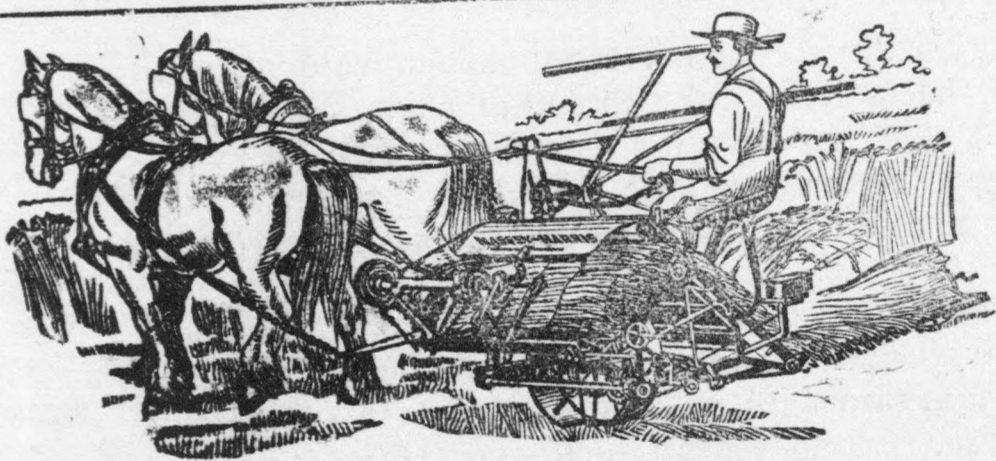
Uj és használt
Zongorák és Pianinok

legmérsékeltebb áron
ugy eserbe, mint részletfizetésre kap-
hatók, továbbá zongora hangolás és
javításra előjegyzések eszközölhetők

Udvardi Szaniszló utódánál
Sátoraljaujhelyben. (Dr. Szepessi-báz.)

MASSEY-HARRIS C^o. R.-T.

Fúkaszáló aratógép és földművelő eszközök
gyára.

Toronto, Északamerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küld a

Massey-Harris C^o. R.-T.
Budapest, V., Alkotmány-u. 23. sz.

Sürgöny! Még eddig nem létezett!

Mi 1500 koronát ajándékozunk
— értékben és készpénzben! —

Mellékelt ábra megfajtóinak fentnevezett ösz-
szeget letéteményeztük. — Annak, aki az ábrán
a kalmárt megtalálja és átfesti, egy 20 korona ér-
téki férfi vagy női órát, avagy kívánatra 15 ko-
ronát készpénzben kap. A megfajtó azonban köte-
lezve van a „Fortuna” imit. aranyláncot megren-
delni és erre bélyegeket 1 kor. 75 fillért beküldeni.
A megfajtók beérkezéskor a fenti díjak a meg-
fajtók közt szétosztatnak. Czim: **Patria-Zentrale**
A. Selfert, Wien, VII. Neubaugasse 30.

Név: _____ Hely: _____ Uteza: _____

MEGHIVÓ.

A Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár

folyó évi márczius hó 22-én délután 3^{1/2} órakor

az intézet saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

Az alapszabály 44. §-ának módosítása.

Sátoraljaujhely, 1911. február hó 22-én.

Az igazgatóság.

Eladó

a Kazinczy utcában, a drogeria
mellett levő dohánytőzsde.

Értekezhetni lehet a tulajdo-
nossal Jókai-utca 21.

Kiadó lakás.

4 szoba hozzátartozó mellék-
helyiségekkel, külön udvarral, f.
évi május 1-től kiadó. Bővebbet
a tulajdonosnál, Tüzoltó-tér 3.

MÜLLER DEZSŐ

SELYEM- ÉS SZÖVET-ÁRUHÁZA

SATORALJAUJHELY. Rákóczi-utca 6. (Matyasovszky-féle ház)

Állandóan nagy választék:

alkalmi ruha-kelmékben,
török és sima gázokban,
selymek, női szövetek, csipkék,
ruhadiszek,
legujabb színházi schálok stb.-ben.

Feltűnő olcsó árak:

egy ruhára való selyem 26 kor., egy egész
kosztüm a legujabb női szövetből 9 kor.,
himzett vászon ingek 7 kor.-tól 12 kor.-ig,
schiffon és batiszt ingek 2 kor.-tól 6 kor.-ig
a legujabb kivitelben.

Rumburgi vásznak, schiffonok és kana-
vászkok a legjutányosabb árban!

800,000 K. alaptőke!**800,000 K. alaptőke!**

Részvényalírási felhívás.

Alulírottak, mint alapítók az 1875. évi XXXVII. t. cz. 147—272. §§-aiban foglalt határozmányok értelmében egy Sátoraljaujhelyben létesítendő, alább körülírt tárgyú és tartalmu „Hitelbank R. T.” czégü részvénytársaság alaptőkájének biztosítása czéljából

részvényalíráásra

hívjuk fel a t. közönséget.

I. Az alapítandó részvénytársasági vállalatnak tárgya a bank és pénzváltó ügyletek, előlegezési, hitel és kölcsön műveletek, váltók leszámítolása, pénzbetétnek kamatozás végetti elfogadása, fióktézetek létesítése, értékpapírok megszerzése és továbbadása, biztosítások elvállalásának közvetítése, letéteknek díj melletti őrizet alá vétele, iparvállalatoknak olcsó kölcsön nyújtással való támogatása, előnyös jelzálogkölcsönök és törlesztéses kölcsönök nyújtásával és konvertálásával ingatlan szerzésnek és megtartásának elősegítése, bor és termény közraktár létesítése utján előleg kölcsön nyújtása, borok továbbeladási szándékkal vásárlása által a borértékesítés fejlesztése és a borkereskedelem szabályozása által a termelők és kereskedők helyzetének javítása és egyáltalában az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság és bankszakmába vágó összes üzletágak lehető felkarolásával és támogatásával a magyar közgazdaság szolgálata, egyuttal pedig a részvényesek befektetett tőkájének illő kamatoztatása és hasznosítása.

II. Az alakítandó részvénytársaság Sátoraljaujhely székhelylyel „Hitelbank R. T.” név alatt alakul.

III. A vállalat időtartama 30 év, mely tartam a 30 év letelte előtt bármikor, de legalább egy éven belül hozandó közgyűlési határozattal újabb 30 évre meghosszabbítható.

IV. Az alaptőke 700000 korona.

V. A részvények száma 2800 darab 250 korona névértékű és névre szóló részvény.

VI. Ha a részvények jegyzése a 700000 koronát meghaladja és a 800000 koronát eléri, az alaptőke

800000 korona lesz, mely 3200 darab 250 korona névértékű részvényre osztatik.

Ha a lejegyzés a 700000 koronát meghaladja, de a 800000 koronát el nem éri, illetőleg ha a lejegyzés a 800000 koronát meghaladja, az alapítók jogosítva vannak az egyesek által történt jegyzést tetszésük szerint leszállítani, avagy egészen törölni.

VII. Az aláírás zárhatárideje 1911. április hó 1.

VIII. Az alapítók sem készpénzben álló betéttel a vállalathoz hozzájárulni, sem elsőbbségi kötvényeket kibocsátani nem kívánnak.

IX. A részvényalírást minden aláírt részvény 10% vagyis 25 koronának készpénzben való azonnali befizetésére kötelez, mely összegnek átvételére az alapító tagok bármelyike fel van hatalmazva. Az alapítók fentartják maguknak azon jogot hogy az aláírás zárhatáridejének leteltét követő 8 nap alatt egy a részvényaláíró nevére postán feladott ajánlott levélben az aláírt részvények számát szabad belátások szerint kisebb részvénytársaságra leszállíthassák, avagy egészen töröljék. Egyébként a részvényalírást az aláírt összes részvények átvételére kötelezi.

A jegyzett részvény további 20%-át minden egyes részvényjegyző köteles 1911. április 30-ig befizetni. A részvénytőke további befizetésének módozatait az intézet igazgatóságának lesz jogában meghatározni.

Az alapítók fenntartják maguknak azt a jogot, hogy az igazgatóságot az első három évre, az intézet vezérigazgatóját Dr. Grosz Dezső sátoraljaujhelyi ügyvédet 15 évre, jogtanácsosait pedig Dr. Garai Armin és Dr. Holló Andor sátoraljaujhelyi ügyvédek életfogytiglanra kinevezhessék

X. Az alakuló közgyűlés az aláírás zárhatáridejétől számított három hétre, vagyis 1911. április hó 23. napjának d. u. 3 órájára a sátoraljaujhelyi városháza tanácstermébe már ezuttal kintüzetik s arra a részvényaláírók ezuttal, újabb értesítés nélkül meghívottnak.

XI. Minden egyéb tekintetben az 1875. XXXVII. t. cz. határozmányai irányadók s annak értelmében az alakuló közgyűlés által fognak meghatározatni.

Kelt Sátoraljaujhelyben, 1911. február hó 16-án.

Klein Pál sk.,
kereskedő Sátoraljaujhely.

Szendrey József sk.,
gazdatiszt Csörgő.

Dr. Fuchs Ignác sk.,
ügyvéd és birtokos Nagymihály.

Dr. Gross Dezső sk.,
birtokos és ügyvéd Sanjhely.

Kovács Károly sk.,
vasuti vendéglős Sátoraljaujhely.

Grünspan Herman sk.,
kereskedő Sátoraljaujhely.

Dr. Klein Jakab sk.,
orvos Sátoraljaujhely.

Moskovits Adolf sk.,
bérlő Gorond.

Schwarcz Miksa sk.,
bérlő Bodrogszerdahely.

Stépan Tihámér sk.,
földbirtokos Máleza.

Dr. Holló Andor sk.,
ügyvéd Sátoraljaujhely.

Klein Jenő sk.,
bérlő Alsóregmecz.

Dr. Garai Armin sk.,
ügyvéd Sátoraljaujhely.

Dr. Fuchs Emil sk.,
földbirtokos Sátoraljaujhely.

Reichard Armin sk.,
kereskedő Sátoraljaujhely.

Grosz Ignác sk.,
bankigazgató és földbirtokos
Sátoraljaujhely.